ЗВІТ

про розроблення та пілотування моделі реабілітації на базі первинної медичної допомоги громад для покращення доступу послуг у громадах

Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні

У Вінницькій області стартував пілотний проєкт, спрямований на розвиток реабілітаційних послуг на рівні громад. Учасниками стали шість територіальних громад: Теплицька, Оратівська, Томашпільська, Піщанська, Мурованокуриловецька та Чечельницька.

Проєкт фінансується Всесвітньою організацією охорони здоров'я в Україні, і його мета — покращення якості реабілітаційних послуг. В рамках ініціативи розпочато тренінги для медичних працівників за програмою «BPRI: Базовий пакет реабілітаційних інтервенцій».

Протягом тижня учасники мали можливість отримати знання завдяки насиченій навчальній програмі, включно з практичними заняттями з пацієнтами в одній з громад. Основна увага була приділена підвищенню якості допомоги для пацієнтів, які потребують реабілітації поза межами лікарень.

Лариса Бевза, начальник відділу екстреної та первинної медичної допомоги населенню, медичної реабілітації Управління медичної допомоги населенню департаменту охорони здоров'я та реабілітації, наголосила на важливості цього напряму роботи, зазначаючи, що проєкт вже впливає на доступність і якість допомоги для мешканців.

Rehabilitation for Ukraine

Протягом цього року команда проєкту Rehab4U проводила оцінку потреб у реабілітації та асистивних технологіях у 10 невеликих громадах України.

Оцінка показала, що щонайменше 20% мешканців потребують реабілітації, а серед літніх людей ця частка сягає 25%. В усіх громадах попит на послуги реабілітації перевищував пропозицію, а дефіцит фахівців із реабілітації був критичним.

З огляду на це було запропоновано модель надання реабілітаційних послуг у громаді — інтегроване рішення, в основі якого лежить залучення наявних ресурсів, розвиток місцевого потенціалу та впровадження сучасних підходів до реабілітації.

Модель передбачає:

Розвиток міжсекторальної взаємодії між усіма структурами, дотичними до процесу реабілітації: медичною, соціальною, освітньою сферами та громадським сектором.

Впровадження функції "першого контакту", яку можуть виконувати фахівці з реабілітації. Пацієнти зможуть звертатися до таких фахівців без направлення від сімейного або іншого лікаря. Це дозволить раніше почати реабілітацію, зменшити навантаження на лікарів первинної та спеціалізованої ланок і сприятиме раціональнішому використанню ресурсів.

Посилення спроможності первинки у наданні реабілітаційних послуг у її наявних можливостей. Підвищення знань і навичок команд у вчасному виявленні потреби в реабілітації, коректному скеруванні, координації допомоги (зокрема

під час переходу пацієнта між медзакладами), психологічній підтримці та мотивації. Це дозволить забезпечити безперервність послуг, оптимально використовувати кадровий потенціал громад і покращити показники здоров'я населення.

Активне залучення громади до підтримки та збереження здоров'я її мешканців. Це включає розвиток навичок самодопомоги через навчання, комунікаційну та просвітницьку роботу, а також залучення локальних ініціатив. Такий підхід не лише покращить функціональний стан пацієнтів, а й допоможе запобігти ускладненням і підтримати здоров'я літніх людей.

Rehab4U планує пропілотувати описану модель реабілітації та надати гранти п'яти громадам. Відібрані громади отримають фінансову та методичну підтримку.

Пілотування моделі дозволить визначити найкращі шляхи підвищення доступності реабілітаційних послуг і створить можливості для масштабування цієї практики на рівні всієї країни.

Реабілітація травм війни в Україні

Проектом Реабілітація травм війни в Україні підкреслюється, що реабілітація має бути доступною в кожній громаді. Люди не мають долати сотні кілометрів у пошуках необхідних послуг.

Важливо розуміти, що йдеться не лише про медичну допомогу, адже реабілітація не закінчується у відділенні. Для повернення до звичного життя після травми чи хвороби людині потрібна соціальна підтримка, часом протезування чи допоміжні засоби реабілітації, як от крісла колісні чи палички. Людям потрібна інклюзивна освіта, можливість працевлаштування та безбар'єрний простір.

Сьогодні громади мають стати комфортним місцем для життя великої кількості людей з інвалідністю, зокрема ветеранів, які отримали поранення внаслідок війни.

Саме тому восени проект Реабілітація травм війни в Україні за підтримки GIZ, розпочали проєкт із розбудови системи реабілітації у трьох громадах – Ніжинській, Баштанській та Роздільнянській.

Першим етапом стало визначення громад, що вже зробили перші кроки в цьому напрямку та мають реабілітаційний потенціал, та розробка підходу до їх глибшого оцінювання.

Ми опитали представників місцевої влади, медичних закладів, соціальної сфери та громадських організацій, таким чином дослідили поточний стан надання реабілітаційних послуг, оцінили ресурси, доступність та реабілітаційний потенціал, а також визначили ключові потреби та прогалини.

На основі отриманих даних ми сформували профілі громад, розробили маршрути пацієнтів (про маршрути також можете дізнатись у матеріалі) та спільно з громадами напрацювали плани дій. Вони охоплюють організацію реабілітації на місцевому рівні, фінансування, кадрове забезпечення, доступність допоміжних засобів реабілітації, безбар'єрність, соціальну підтримку та інклюзивну освіту.

Наступним етапом стало впровадження ключових активностей цих планів:

— Проведено 3 онлайн та 9 офлайн тренінгів для представників громад;

— Протреновано 138 учасників, серед них в першу чергу фахівці, що безпосередньо надають реабілітаційні послуги, а також ті, хто залучені та дотичні до сфери – представники органів місцевого самоврядування, інші фахівці сфери охорони здоров’я, соціальної сфери;

— Закуплено та доставлено 43 види реабілітаційного обладнання, допоміжних засобів реабілітації та елементів безбар’єрності для закладів охорони здоров’я та соціальної сфери;

— Розроблено інформаційні матеріали для підвищення обізнаності населення щодо реабілітаційних, медичних, соціальних послуг, протезування та забезпечення допоміжними засобами реабілітації (з метою охопити щонайменше 1800 мешканців у кожній з громад).